

ТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Воскресенська І.-К.О., гр. Ф-23

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Прокопова О.В.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

При оцінці інтелектуальних активів застосовуються як загально визнані (традиційні) методи оцінки, так і альтернативні методи, засновані на експертних оцінках.

До традиційних методів оцінки інтелектуальних активів можна віднести ринковий (порівняльний), витратний і доходний підходи.

Ринковий (порівняльний) підхід передбачає використання методу порівняльних продажів, сутність якого полягає в прямому порівнянні оцінюваного об'єкта з іншими, аналогічними за якістю, призначенням і корисністю, які були продані в зіставленому часі на аналогічному ринку. Даний підхід є найбільш достовірним, оскільки результати оцінки максимально відповідають ринковій вартості. Однак при оцінці інтелектуальних активів цей метод рідко використовується, оскільки знайти аналогічні угоди практично неможливо через унікальність кожного об'єкта оцінки.

Витратний підхід ґрунтується на урахуванні принципів корисності та заміщення. Він пропонує визначення поточної вартості витрат на відтворення або заміщення об'єктів оцінки в поточних цінах і наступному корегуванні (зменшенні) на суму зношення (амортизації), тобто за витратами. Витратний підхід представлений наступними основними методами: методом вартості заміщення; методом відновлюваної вартості; методом визначення початкових витрат. У витратного підходу є істотний недолік – отримана за допомогою цього підходу оцінка, як правило, відрізняється від справедливої (ринкової) вартості нематеріального активу.

Доходний підхід передбачає, що ніхто не буде вкладати свій капітал в придбання того чи іншого об'єкта нематеріального характеру, якщо такий же дохід можливо отримати будь-яким іншим способом. Головною передумовою такого підходу є те, що економічна цінність кожного конкретного об'єкта в цей момент обумовлена очікуванням отримання в майбутньому доходів від його використання. Прибутковий підхід представлений наступними основними методами: методом звільнення від роялті; методом дисконтування грошових потоків; методом прямої капіталізації; експрес-оцінкою; методом надлишкового прибутку; методом, заснованим на «правилі 25%».